

Sisimiut, 8. februar 2016

UPA2016/96

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Tarnikkut nappaateqartut ikiorneqarusungitsut imaluunniit nappaatiminnik paasinninngitsut tungaasigut tarnimikkut nappaateqartut, peqqinnissaqarfiup kommunillu akornanni attaveqatigiinnerit naalakkersuinikkut sukaterniarlugit qanoq ililluta pitsangorsaasinnaavugut?

(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Tunggavilersuut:

Tarnimikkut nappaateqartoqarpoq ingerlalluartunik, suliffimminnik imaluunniit immaqa ilinniarnerminnik isumaginnilluartunik. Arlalippassuuppullu tapersersuisoqartunik, pisariaqartitsinerni piareersimasartunik nappaatiminnillu paasinnittunik attaveqaateqartartut. Peqqinnissaqarfimmit kommuninillu neqeroorutaasartut arlalinnit ilisimaneqarluartillu atorqeartarput, assersuutigalugit ullormiit ullormut pisussanik neqeroorutit imaluunniit sullivinni sulisinnaanissat.

Taamaakkaluartorli pinngitsoorani aamma tarnikkut nappaateqartoqarpoq annertunerusumik ikorfatorneqarnissaminnik pisariaqartitsisunik. Taakkulu tassaanerupput namminneerlutik nakorsaatinik, isumaginninnikkut neqeroorutinik imaluunniit tarnip nappaataannut nakorsamik tarnilluunniit pissusiinik ilisimasalimmik oqaloqateqarnissamik, imaluunniit katsorsartinnissanik namminneerlutik pisariaqartitsinerminnik neqeroorutinik nalilersuisinnaanngitsut.

Nakorsaatinik atuinngitsoornerit, taamatullu tarnip nappaataannut nakorsamik imaluunniit tarnip pissusiinik ilisimasalimmik oqaloqateqarnissanik avaqqutaarinninnerit imaannaanngitsunik, kialluunniit kissaatiginngisaannik, kinguneqarsinnaasarput. Ilaatigut ima pisoqartarpoq tarnimikkut nappaateqartut ilai ajunnginnerulersimallutik imaluunniit ajunngitsutut misigisimallutik isumaqalersartut nakorsaatissaminnik atuiunnaartoqartarluni. Taama pisoqaraangat nakorsaatiminnik atuinissaat peqqinnissaqarfimmit pinngitsaaliissutigineqarsinnaaneq ajorpoq. Taamaalioraannimi inuup pineqartup pisinnaatitaaffii narrunarsarneqartussaapput. Taavami ikiuerusulluta ikorfartuiniarlutalu qanoq iliorsinnaavugut?

Isumaga naapertorlugu tarnimikkut nappaateqartut ajunngippata imaluunniit taamaangippat tamatigorluinnaq malinnaavigineqartariaqarput. Qaammammut arlaleriarlutik nappaammik ilisimannittunik naapitsisinnaaffimminnik ornitassaqartinneqartariaqarput. Taamatut oqaloqatigiinnikkut pineqartut peqatigalugit pisariaqartitaat nalilersorneqarsinnaapput, taamatullu oqaloqateqarnissaannik allatulluunniit neqeroorfigineqarsinnaassallutik. Isumaga naapertorlugu tarnimikkut nappaateqartut imminiiginnarneqartut kiserliorlutik inuunerminni ajorsartuaartartut.

Nunatsinni tarnikkut nappaateqartut pitsaanerpaamik atugarissaarsinnaanissaat anguniarlugu periarfissinneqarnissaat peqqinnissaqarfimmit kommuninillu orniginarsorinarpoq. Tarnimikkummi nappaateqartut ajunnginnissaasa isumaginissaa tamarmik pisussaaffigaat.

Pissutsit pitsangorsarneqarnissaat tarnikkut nappaateqartut ilaqtarisaanniit aamma soqutigineqarpoq. Tarnimigut nappaateqartumik qanigisaqarluni imaannaanngissinnaasaqaaq, inuullu asasap naalliutai isigiinnassallugit artornarsinnaasaqarluni.

“Tarnikkut napparsimasunik katsorsaannermut tunngasut pillugit Nassuiaat” 2010-mi saqqummiunneqarpoq. Kingornalu “Kalaallit Nunaanni qarasaasiaq atorlugu tarnimikkut nappaatilinnut katsorsaasarneq pillugu nassuiaat aamma piviusunngortitsinissamut periusissat pillugit siunnersuut”, Tarnimikkut saqqummiunneqarluni.

Iliuuserineqarsimasut suliallu killiffii pillugit Naalakkersuisut naliliinerat tusarusunnarpoq. Pissutsit maannamut naammaginnartumik ingerlannginneri § 37 naapertorlugu apeqquteqaateqartarnikkut uppersarneqarsimavoq. Akissutigineqartut naapertorlugit ukiuni pingasuni kingullerni pingasuni pappialat aappalaartut atorlugit pinngitsaaliilluni unitsitsarnerit malunnaatilimmik amerlisimapput.

Sutigut kukkusoqarsimava? Imaluunniit ilimagineqanngitsunik pisoqarsimava? Katsorsaannisunik pisariaqartitsineq allanngornikuua? Pinngitsoorani arlaatigut ajortoqarsimavoq! Tamanna erngumanartorujussuvoq, matumanimi innuttaaqativut imaannaanngitsumik atugaqartut pineqarput. Nappaateqartut inuunerminni artornartunik misigisimasaqartut aammalu nakorsaatinik imaluunniit allatut katsorsarneqarnissaminnik pisariaqartitsinerminnik namminneerlutik naliliisinnaanngitsut. Pitsaanagerusumik iliuuseqarsinnaanerput oqaluuserisigu. Nikassaassanngikkutta allatut iliorsinnaanngilagut.

Inatsisartut oqaaseqaatissaannut siunnersuut:

Tarnikkut nappaateqartut pisariaqartitaminnik katsorsarneqanngitsut atugaat pillugit Inatsisartut isumakuluuteqarnertik oqaatigerusuppaat. Ukiuni aggersuni tarnikkut nappaateqartut tungaasigut peqqinnissaqarfiup kommunillu akornanni attaveqatigiinneq nukittorsarniarlugu immikkut ittunik iliuuseqarnissat Inatsisartunit kissaatigineqarpoq. Tarnikkut nappaateqartut arlaalluunniit namminneq inuunerminni imminiiginnarneqassanngillat, nappaateqarnerminnilli pisariaqartitaminnik ikorfartorneqarnissaminnut ikiorneqarnissaminnullu periarfissaqartuarnissaat Inatsisartunit kissaatigineqarpoq.